KOMISIJOS DIREKTYVA 2005/43/EB

2005 m. birželio 23 d.

iš dalies keičianti Tarybos direktyvos 68/193/EEB dėl prekybos vynmedžių dauginamąja medžiaga priedus

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1968 m. balandžio 9 d. Tarybos direktyvą 68/193/EEB dėl prekybos vynmedžių dauginimo medžiaga [1], ypač į jos 2 straipsnio 1 dalies, DA punkto, c papunktį, 8 straipsnio 2 dalį, 10 straipsnio 3 dalį ir 17a straipsnį,

kadangi:

(1) Direktyvoje 68/193/EEB yra nustatytos Bendrijos nuostatos dėl prekybos vynmedžių dauginamąja medžiaga Bendrijoje. Šioje išvardyti pasėliams, dauginamajai medžiagai, pakuotei ir etiketei keliami reikalavimai.

(2) Dėl patobulintos augalų dauginimo technologijos augalai, išauginti ją taikant, gali būti parduodami ne tik tradiciniais ryšuliais, bet ir vazonuose, dėžėse arba dėžutėse.

(3) Jei valstybės narės reikalauja, kad prie kiekvienos jų teritorijoje pagamintos medžiagos partijos būtų pridėtas vienodas dokumentas, turėtų būti numatytos šiam lydraščiui keliamos sąlygos.

(4) Tam tikri dauginamajai medžiagai ir pakuotės sudėčiai keliami reikalavimai neturėtų būti taikomi dauginamajai medžiagai, gautai taikant naujus gamybos metodus.

(5) Pasėliams keliami reikalavimai yra pateikti Direktyvos 68/193/EEB I priede. Į tą priedą reikėtų įrašyti dauginamosios medžiagos kategoriją ir rūšį, įtraukti naują kenksmingų organizmų sąrašą ir pasėlių tikrinimo bei tyrimo metodiką.

(6) Dauginamajai medžiagai keliami reikalavimai yra pateikti Direktyvos 68/193/EEB II priede. Į tą priedą reikėtų įrašyti veislę, o atitinkamais atvejais ir kiekvienos dauginamosios medžiagos kategorijos bei tipo kloną atsižvelgiant į jos tapatumą ir grynumą, dauginamosios medžiagos tikrinimo metodą ir skirtingų tipų dauginamosios medžiagos klasifikaciją.

(7) Pakuotei keliami reikalavimai yra nurodyti Direktyvos 68/193/EEB III priede. Į tą priedą reikėtų įrašyti dauginamosios medžiagos tipą pagal vienetų skaičių vienoje pakuotėje.

(8) Etiketei keliami reikalavimai yra pateikti Direktyvos 68/193/EEB IV priede. Į tą priedą reikėtų įrašyti informaciją apie dauginamąją medžiagą, kurios reikalaujama Direktyvos 68/193/EEB 10 straipsnyje.

(9) Vynmedžių dauginamosios medžiagos augimo ciklas yra keleri metai, todėl ir tikrinimas bei tyrimai užima daug laiko. Skubiai įvedus naujas sąlygas, gali pritrūkti naujuosius reikalavimus atitinkančios dauginamosios medžiagos. Todėl reikia numatyti pereinamąjį laikotarpį prisitaikymui prie I, II ir IV prieduose nustatytų jau galiojančių naujų reikalavimų dauginamajai medžiagai.

(10) Todėl Direktyva 68/193/EEB turėtų būti atitinkamai iš dalies keičiama.

(11) Šioje direktyvoje numatytos priemonės atitinka Žemės ūkio, sodininkystės, daržininkystės ir miškininkystės sėklos bei dauginamosios medžiagos nuolatinio komiteto nuomonę,

[1] OL L 93, 1968 4 17, p. 15. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 (OL L 268, 2003 10 18, p. 1).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 68/193/EEB I–V priedai atitinkamai keičiami šios direktyvos priedais.

2 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2006 m. liepos 31 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus bei jų ir šios direktyvos koreliacijos lentelę.

Tuos teisės aktus jos taiko nuo 2006 m. rugpjūčio 1 d.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2005 m. birželio 23 d.

Komisijos vardu

Markos KYPRIANOU

Komisijos narys

I PRIEDAS

REIKALAVIMAI, KELIAMI PASĖLIAMS

1. Pasėliai turi atitikti veislės, o prireikus ir klono tapatumo bei grynumo požymius.

2. Pasėlių auginimo sąlygos ir išsivystymo lygis turi būti tokie, kurie leistų pakankamai gerai atlikti augančių pasėlių veislės, o prireikus ir klono tapatumo bei grynumo, taip pat ir sveikatos būklės patikrinimus.

3. Dirva arba atitinkamais atvejais substratas, kuriuose kultūra auga, turi suteikti pakankamas garantijas dėl kenksmingų organizmų arba jų nešiotojų, ypač virusines ligas platinančių nematodų, nebuvimo. Poskiepių daigynai ir auginių daigynai įveisiami tinkamomis sąlygomis taip, kad būtų išvengta užteršimo kenksmingais organizmais rizikos.

4. Dauginamosios medžiagos vertingumą mažinančių kenksmingų organizmų yra kuo mažiau.

5. 5.1–5.5 punktuose nustatytos sąlygos, vadovaujantis 5.6 punkto nuostatomis, pirmiausia yra taikomos šiems a, b ir c papunkčiuose nurodytiems kenksmingiems organizmams:

   a) kompleksinė infekcinė degeneracija: vynmedžių lapų vėduokliškumo virusas (GFLV), vaistučio mozaikos virusas (ArMV);

   b) vynmedžių lapų susisukimo liga: vynmedžių lapų susisukimo virusas 1 (GLRaV-1) ir vynmedžių lapų susisukimo virusas 3 (GLRaV-3);

   c) vynmedžių dėmėtligės virusas (GFkV) (tik šakniastiebiams).

5.1. Poskiepių daigynuose, kuriuose auginama pirminė dauginamoji medžiaga, oficialaus tikrinimo metu neturi būti rasta 5 punkto a, b ir c papunkčiuose išvardytų kenksmingų organizmų. Šis tikrinimas remiasi visiems augalams skirtų augalų sveikatos tyrimų, atliktų indeksuojant arba taikant tarptautiniu mastu patvirtintus lygiaverčius tyrimų metodus, rezultatais. Minėti tyrimai patvirtinami kas penkerius metus atliekamais visų augalų sveikumo tyrimų, susijusių su 5 punkto a ir b papunkčiuose išvardytais kenksmingais organizmais, rezultatais.

   Užkrėsti augalai turi būti pašalinti. Nunykimo dėl pirmiau minėtų kenksmingų organizmų ar kitų veiksnių priežastys užregistruojamos dokumente, kuriame daromi įrašai apie daigynus.

5.2. Poskiepių daigynuose, kuriuose auginama elitinė dauginamoji medžiaga, oficialaus tikrinimo metu neturi būti rasta 5 punkto a ir b papunkčiuose išvardytų kenksmingų organizmų. Šis tikrinimas remiasi visiems augalams skirtų augalų sveikatos tyrimų rezultatais. Minėti tyrimai turi būti atliekami mažiausiai kas šešerius metus nuo tada, kai poskiepių daigynas sulaukia trejų metų amžiaus.

   Tuo atveju, kai kasmet oficialiai tikrinami visų augalų pasėliai, augalų sveikatos tyrimai turi būti atliekami mažiausiai kas šešerius metus nuo tada, kai poskiepių daigynas sulaukia šešerių metų amžiaus.

   Užkrėsti augalai turi būti pašalinti. Nunykimo dėl pirmiau minėtų kenksmingų organizmų ar kitų veiksnių priežastys užregistruojamos dokumente, kuriame daromi įrašai apie poskiepių daigynus.

5.3. Poskiepių daigynuose, kuriuose auginama sertifikuota medžiaga, oficialaus tikrinimo metu neturi būti rasta 5 punkto a ir b papunkčiuose išvardytų kenksmingų organizmų. Šis tikrinimas remiasi augalų sveikumo tyrimų, atliekamų taikant analizės metodus ar kontrolės procedūras, kurios atitinka bendrai priimtas ir standartines normas. Šie tyrimai turi būti atliekami mažiausiai kas 10 metų nuo tada, kai poskiepių daigynas sulaukia penkerių metų.

   Tuo atveju, kai kasmet oficialiai tikrinami visų augalų pasėliai, augalų sveikumo tyrimai atliekami mažiausiai kas 10 metų nuo tada, kai poskiepių daigynas sulaukia dešimties metų amžiaus.

Poskiepių daigynuose dėl 5 punkto a ir b papunkčiuose išvardytų kenksmingų organizmų neturi nunykti daugiau kaip 5 % ūglių. Užkrėsti augalai turi būti pašalinti. Nunykimo dėl pirmiau minėtų kenksmingų organizmų ar kitų veiksnių priežastys užregistruojamos dokumente, kuriame daromi įrašai apie poskiepių daigynus.

5.4. Poskiepių daigynuose, kuriuose auginama standartinė medžiaga, dėl 5 punkto a ir b papunkčiuose išvardytų kenksmingų organizmų neturi nunykti daugiau kaip 10 % ūglių. Užkrėsti augalai turi būti pašalinti iš dauginimo proceso. Nunykimo dėl pirmiau minėtų kenksmingų organizmų ar kitų veiksnių priežastys užregistruojamos dokumente, kuriame daromi įrašai apie daigynus.

5.5. Auginių daigynuose kasmet atliekant oficialius pasėlių patikrinimus vizualiai ir, jei reikia, atliekant atitinkamus tyrimus ir (arba) antrąjį pasėlių patikrinimą, neturi būti rasta 5 punkto a ir b papunkčiuose išvardytų kenksmingų organizmų.

5.6. a) Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 5.1 ir 5.2 punktų nuostatų iki 2011 m. liepos 31 d. poskiepių daigynams, kuriuose pirminė dauginamoji medžiaga ar elitinė dauginamoji medžiaga jau buvo gaminama Komisijos direktyvos 2005/43/EB (*) įsigaliojimo dieną;

b) valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 5.3 punkto nuostatų iki 2012 m. liepos 31 d. poskiepių daigynams, kuriuose pirminė dauginamoji medžiaga ar elitinė dauginamoji medžiaga jau buvo gaminama Direktyvos 2005/43/EB įsigaliojimo dieną;

c) jei valstybės narės nusprendžia netaikyti 5.1, 5.2 ir 5.3 punktų nuostatų kaip pirmiau aprašyta a ir b papunkčiuose, vietoj jų taiko toliau nurodytas taisykles.

Kenksmingos virusinės ligos, ypač vynmedžių lapų vėduokliškumas ir vynmedžių lapų susisukimas, turi būti pašalintos iš pasėlių, skirtų pirminės dauginamosios medžiagos ir elitinės dauginamosios medžiagos gamybai. Pasėliuose, skirtuose kitų kategorijų dauginamosios medžiagos gamybai neturi būti kenksmingų, virusinių ligų požymių turinčių, augalų.

(*) OL L 164, 2005 6 24, p. 37.

6. Auginių daigynai neveisiami vynuogynuose arba poskiepių daigynuose. Atstumas nuo vynuogyno ar poskiepių daigyno iki auginių daigyno turi būti ne mažesnis kaip trys metrai.

7. Pirminė dauginamoji medžiaga naudojama skiepijimui skirtų šakniastiebių auginių, viršūninių poskiepių, daigynų auginių, įsišaknijusių auginių ir įsišaknijusių skiepūglių gamybai imama iš patikrintų ir patvirtintų poskiepių daigynų.

8. Neprieštaraujant ankstesniame 5 punkte minėtam oficialiam tikrinimui, dar atliekamas bent vienas oficialus pasėlių patikrinimas. Papildomi pasėlių patikrinimai atliekami tada, kai nesutariama klausimais, kurie gali būti išspręsti nepadarant žalos dauginamosios medžiagos kokybei.

II PRIEDAS

REIKALAVIMAI, KELIAMI DAUGINAMAJAI MEDŽIAGAI

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Dauginamosios medžiagos veislė yra tapati ir gryna, o prireikus – klono grynumo; prekiaujant standartine medžiaga leidžiama 1 % paklaida.

2. Dauginamosios medžiagos mažiausias techninis (analitinis) grynumas yra 96 %.

Techninėmis priemaišomis laikoma:

a) visiškai arba iš dalies sudžiūvusi dauginamoji medžiaga, net jei po išdžiūvimo ji buvo įmerkta į vandenį;

b) sugadinta, sulenkta arba pažeista dauginamoji medžiaga, ypač kai ji yra sugadinta krušos ar šalčio, sutraiškyta arba sulaužyta;

c) toliau III punkte nurodytų reikalavimų neatitinkanti medžiaga.

3. Vynmedžių ūgliai turi būti išsivystę iki atitinkamo medienos subrendimo lygio.

4. Dauginamosios medžiagos vertingumą mažinančių kenksmingų organizmų yra kuo mažiau.

Aiškių kenksmingiems organizmams būdingų ženklų arba požymių turinti dauginamoji medžiaga, kurios neįmanoma veiksmingai apdoroti, turi būti pašalinta.

II. SPECIALŪS REIKALAVIMAI

1. **Įsišakniję skiepūgliai**

Įsišakniję skiepūgliai, susidedantys iš kelių tos pačios kategorijos dauginamųjų medžiagų, priskiriami tai kategorijai.

Įsišakniję skiepūgliai, susidedantys iš kelių skirtingos kategorijos dauginamųjų medžiagų, priskiriami pagal sudėtį žemiausiai kategorijai.

2. **Laikina leidžianti nukrypti nuostata**

Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 1 punkto nuostatų iš pirminės dauginamosios medžiagos sudarytiems įsišaknijusiems skiepūgliams, įskiepytiems į elitinę dauginamąją medžiagą, iki 2010 m. liepos 31 d. Valstybėms narėms nusprendus netaikyti 1 punkto nuostatų, vietoj jų taiko toliau nurodytą taisyklę.

Iš pirminės dauginamosios medžiagos sudaryti įsišakniję skiepūgliai, įskiepyti į elitinę dauginamąją medžiagą, priskiriami pirminei dauginamajai medžiagai.

III. RŪŠIAVIMAS

1. **Šakniastiebių auginiai skiepijimui, daigynų auginiai ir viršūniniai poskiepiai**

Skersmuo

Tai didžiausias skersinio pjūvio skersmuo. Šis standartas netaikomas gyvašakėms.

a) Šakniastiebių auginiai skiepijimui ir viršūniniai poskiepiai:

aa) plongalio skersmuo: 6,5-12 mm;

ab) didžiausias storgalio skersmuo: 15 mm, išskyrus viršūninius poskiepius, naudojamus skiepijant augalus vietoje.

b) Daigynų auginiai:

mažiausias plongalio skersmuo: 3,5 mm.

2. **Įsišakniję auginiai**

A. *Skersmuo*

Skersmuo, matuojamas per vidurį tarp bamblių tuoj pat po išaugusia atšaka ir palei ilgiausią ašį, turi būti ne mažesnis kaip 5 mm. Šis standartas netaikytinas įsišaknijusiems auginiams, gautiems iš žolinės dauginamosios medžiagos.

B. *Ilgis*

Atstumas tarp žemiausios vietos, ties kuria išauga šaknys, iki išaugusios atšakos pagrindo turi būti ne mažesnis kaip:

a) skiepijimui skirtų įsišaknijusių auginių - 30 cm; tačiau Sicilijai skirtų įsišaknijusių auginių - 20 cm;

b) kitų įsišaknijusių auginių - 20 cm.

Šis standartas netaikomas įsišaknijusiems auginiams, gautiems iš žolinės dauginamosios medžiagos.

C. *Šaknys*

Kiekvienas augalas turi turėti bent tris gerai išsivysčiusias ir išsidėsčiusias šaknis. Tačiau 420 A veislė gali turėti tik dvi gerai išsivysčiusias šaknis, jei jos yra priešingose pusėse.

D. *Liekana*

Pjūvis atliekamas ne giliau kaip 1 cm po membrana, siekiant jos nepažeisti.

3. **Įsišakniję skiepūgliai**

A. *Ilgis*

Stiebas turi būti ne trumpesnis nei 20 cm.

Šis standartas netaikomas įsišaknijusiems skiepūgliams, gautiems iš žolinės dauginamosios medžiagos.

B. *Šaknys*

Kiekvienas augalas turi turėti bent tris gerai išsivysčiusias ir išsidėsčiusias šaknis. Tačiau 420 A veislė gali turėti tik dvi gerai išsivysčiusias šaknis, jei jos yra priešingose pusėse.

C. *Suaugimas*

Kiekvienas augalas turi turėti atitinkamą, taisyklingą ir tvirtą suaugimą.

D. *Liekana*

Turėtų būti pjaunama ne giliau kaip 1 cm po membrana, siekiant jos nepažeisti.

III PRIEDAS

PAKAVIMAS

Pakuočių ar ryšulių sudėtis

1 – Tipas	2 – Vienetų skaičius	3 – Didžiausias kiekis
1. Įsišaknijęs skiepūgliai	25, 50, 100 arba dauginiai iš 100	500
2. Įsišaknijęs auginiai	50, 100 arba dauginiai iš 100	500
3. Viršūniniai poskiepiai		
— su ne mažiau kaip penkiomis akutėmis, kurias galima naudoti	100 arba 200	200
— su viena akute, kurią galima naudoti	500 arba dauginiai iš 500	5 000
4. Šakniastiebių auginiai skiepijimui	100 arba dauginiai iš 100	1 000
5. Daigynų auginiai	100 arba dauginiai iš 100	500

SPECIALŪS REIKALAVIMAI

I. *Nedideli kiekiai*

Prireikus dauginamosios medžiagos visų tipų ir kategorijų pakuočių bei ryšulių, išvardytų pirmiau 1 stulpelyje, dydis (atskirų pakuočių skaičius) gali būti mažesnis už pirmiau 2 stulpelyje nurodytus mažiausius kiekius.

II. *Vynmedžių augalai, kurių šaknys yra bet kokiame substrate, esančiame vazonuose, dėžėse ar dėžutėse*

Atskirų pakuočių skaičius ir didžiausias kiekis netaikomi.

IV PRIEDAS

ŽENKLINIMAS

A. ETIKETĖ

I. **Būtina informacija**

1. EB standartas

2. Užauginusi šalis

3. Už sertifikavimą ir patikrinimą atsakinga institucija ir valstybė narė arba jų inicialai

4. Už plombavimą atsakingo asmens pavardė ir adresas arba jo identifikacinis numeris

5. Veislės

6. Medžiagos tipas

7. Kategorija

8. Rūšis ir prireikus klonas. Įsišaknijusių skiepūglių atveju ši nuoroda taikoma šakniastiebiams ir viršūniniams poskiepiams

9. Partijos identifikavimo kodas

10. Kiekis

11. Ilgis – tik skiepijimui skirtiems šakniastiebių auginiams: apima mažiausią konkrečios partijos auginių ilgį

12. Vyno gamybos metai.

II. **Minimalūs reikalavimai**

Etiketė turi atitikti šiuos reikalavimus:

1. Spausdinta etiketė yra nenuplaunama, neištrinama ir aiškiai įskaitoma;

2. Etiketė tvirtinama išsiskiriančioje vietoje, kad būtų lengvai pastebima;

3. A dalies I punkte nurodyta informacija jokiu būdu neturi būti paslėpta, neryški ar uždengta kitu užrašu ar piešiniu;

4. A dalies I punkte nurodyta informacija turi būti tame pačiame matymo lauke.

III. **Dėl galutiniam vartotojui skirtiems nedideliems kiekiams taikomos leidžiančios nukrypti nuostatos**

1. *Daugiau kaip vienas vienetas*

Pagal I.10 punktą etiketėje nurodoma ši būtina informacija: „Tikslus kiekvienoje pakuotėje ar ryšulyje esančių vienetų skaičius“

2. *Tik vienas vienetas*

Ši A dalyje I punkte nurodyta informacija nėra būtina:

— Medžiagos tipas

— Kategorija

— Partijos numeris

— Kiekis

— Skiepijimui skirtų šaknų atžalų ilgis

— Vyno gamybos metai.

IV. **Dėl vynmedžiams, esantiems vazonuose, medinėse ar kartoninėse dėžėse, taikomos leidžiančios nukrypti nuostatos**

Vynmedžių augalų, kurių šaknys yra bet kokiame substrate, esančiame vazonuose, dėžėse ar dėžutėse, atveju, kai šios medžiagos pakuotės dėl savo sudėties neatitinka plombavimo reikalavimų (įskaitant ženklinimą etiketėmis):

a) dauginamoji medžiaga laikoma atskirose partijose, kurių tapatybė nustatoma pagal rūšis ir atitinkamais atvejais pagal klonus bei atskirų vienetų skaičių;

b) oficiali etiketė neprivaloma;

c) dauginamoji medžiaga pateikiam kartu su lydraščiu kaip nustatyta B punkte.

B. LYDRAŠTIS

I. **Privalomi reikalavimai**

Kai valstybės narės reikalauja, kad lydraštis būtų pristatytas, dokumentas:

a) pristatomas ne mažiau kaip dviem egzemplioriais (siuntėjui ir gavėjui);

b) (gavėjui skirtas egzempliorius) lydi siuntą nuo siuntėjo iki gavėjo vietos;

c) nurodo visą II punkto informaciją apie visas pristatomas partijas;

d) saugojamas mažiausiai vienerius metus ir prieinamas naudotis oficialiai kontrolės institucijai.

II. **Įtrauktinos informacijos sąrašas**

1. EB standartas
2. Užauginusi šalis
3. Už sertifikavimą ir tikrinimą atsakinga institucija ir valstybė narė arba jų inicialai
4. Eilės numeris
5. Siuntėjas (adresas, registracijos numeris)
6. Gavėjas (adresas)
7. Veislės
8. Medžiagos tipas (-ai)
9. Kategorija (-os)
10. Rūšis (-ys), o prireikus – klonas. Įsišaknijusių skiepūglių atveju ši nuoroda taikoma šakniastiebiams ir viršūniniams poskiepiams
11. Partijoje esančių atskirų pakuočių skaičius
12. Bendras partijų skaičius
13. Pristatymo data.